

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/529/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

141/2014. (VI. 12.) számú

állításfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹, 2013. július 22-én, postai úton előterjesztett **panaszát** a 2014. június 12-én megtartott zárt ülésén meghozott döntése alapján

e l u t a s í t j a .

A Testületnek a panasz elbírálására nincs hatásköre.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2013. július 22-én, postai úton terjesztette elő panaszát, a vele szemben 2013. július 17-én foganatosított rendőri intézkedés miatt.

1) A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2013. július 17-én az édesanyjával egy autóban utazott az autópályán, B. város irányába, délután 15-16 óra között. Az autópályán a K. városi lehajtó előtt egy motoros rendőr érkezett a gépjárműük mögé, majd hosszú időn keresztül veszélyesen közel, a követési távolságot nem tartva haladt a panaszos mögött, több kilométeren át. A panaszos elmondása szerint a járőr megkülönböztető jelzést nem használt, így megsértette a követési távolságra vonatkozó szabályokat. A járőr kisidő elteltével megelőzte a panaszost, bekapcsolta a megkülönböztető jelzést és értelmetlenül mutogatott a panaszos gépjárművére. A panaszos követte a rendőrt, letértek az autópályáról K. városba, majd ott egy parkolóban megálltak, ahol a NAV munkatársai és kb. másik 20 rendőr várakozott.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

A panaszos és édesanyja kiszálltak a gépjárműből, a járőr pedig önmaga igazolása és egyenruha (mindössze egy Rendőrség feliratú póló és kék nadrág volt rajta, sapkát és jelvényt nem viselt), köszönés, bemutatkozás nélkül elkérte a panaszos okmányait és odahívta a pár méterre várakozó NAV munkatársakat.

A NAV munkatársai meglepődötten kérdezték a rendőrt, hogy az miért hívta oda őket, mi a probléma, mire a rendőr a panaszos gépjárművének szlovák hatósági jelzésére mutatott. A panaszos elmondta, hogy egy PCZ Szlovák nevű, k.-i cégnél dolgozik Szlovákiában, az édesanyja pedig szlovák lakcímmel rendelkezik, így a NAV munkatársai rövid úton megfeleltnek találták azt, hogy külföldi rendszámmal rendelkező gépjárművel közlekedik a panaszos, és így visszaadták a járőrnek a panaszos igazolványait. (Eközben az édesanyja okmányait is elkérték, amelyek szlovák dokumentumok.)

Ezután a járőr pökhendi, illetlen stílusban egy pár méterre álló asztalhoz kísérte a panaszost és édesanyját, ahol kb. 20 rendőr állt illetve ült, jobbra mellettük pedig egy Rendőrség feliratú furgon állt. Ekkor valaki (nem tudja a panaszos, hogy kicsoda) közölte vele, hogy gyorsajtás miatt állították meg, és közben vigyorogtak, nevetgéltek, fenyegető hangnemet használtak. A panaszos megjegyzi, hogy a szakszerű, jogszerű intézkedésnek nyoma sem volt. A panaszos közölte, hogy nem hajtott gyorsan és semmiféle szabálysértést nem ismer el, illetve nem is ír alá semmit. Erre egy másik rendőr (a sok közül) pökhendi, lekezelő hangnemben közölte vele, hogy erre nincs lehetőség, hiszen a helyszínen fizetnie kell. A panaszos a jogaira hivatkozva állította, hogy őt ilyenre nem kötelezhetik, nem ismeri el a szabálysértés elkövetését, nem hajlandó aláírni semmit, és kérte a rendőröket, hogy inkább tegyenek ellene feljelentést, ha úgy gondolják, hogy bármiféle szabályt megsértett. Ekkor szinte minden rendőr különféle megjegyzésekkel kezdte illetni a panaszost, mint például hogy ő „milyen okoskodó”, „nem lesz ez így jó”. Mindeközben valaki (egy rendőr a sok közül) megkérdezte a panaszost, hogy mi az oka annak, hogy nem akarja elismerni azt, hogy szabálysértést követett el. Erre a panaszos azt válaszolta, hogy így döntött, hiszen ez is egy lehetőség, egyébként pedig nem kívánja különösképpen megindokolni, egyszerűen nem ismeri el azt a szabálysértést, amit a terhére akarnak róni. A panaszos a kezében lévő mobiltelefon video funkcióját hirtelen bekapcsolta, így kb. innentől az intézkedés egy részéről hallható hangfelvétellel rendelkezik, amely igazolja a vele szembeni szakszerűtlenséget, lekezelő hangnemet és a később hallható fenyegetést, amely a panaszos gépjárművének a lefoglalására vonatkozik.

A panaszos mindvégig csak állt és teljesen megfélemlítve érezte magát, de továbbra is mondta, hogy nem ismeri el a szabálysértés elkövetését, és a rendőrök nem kötelezhetik semminek az aláírására. Ebben a pillanatban közölte a rendőrökkel, hogy ő tisztességesen beszél velük, így nem is érti, hogy miért akarják rávenni olyan szabálysértés elismerésére, amit ő nem is ért, hogy miért mondják neki. Az egyik rendőr a panaszos kijelentésére reagálva közölte vele, hogy lefoglalja a gépjárművet. Ekkor a panaszos megkérdezte, hogy mégis mire alapozza ezt a döntését. A rendőr erre csak annyit mondott, hogy ha a panaszos nem köteles aláírni a papírokat, akkor ő sem köteles visszaadni a gépjárművet. A panaszos értetlenül állt a rendőri kijelentés előtt, amelyről tudta, hogy nincsen semmi jogalapja, így azt csak azért közölte vele a rendőr, hogy rábírja arra, hogy írja alá a szabálysértési bírság kiszabásáról szóló nyomtatványt. Erre tekintettel a panaszos továbbra sem volt hajlandó aláírni a nyomtatványt és kérte a rendőröket, hogy engedjék meg neki, hogy felhívja az ügyvédjét. (Megjegyzi a panaszos, hogy a csatolt videofelvételből pár perc hiányzik, tekintettel arra, hogy kapcsolatba akart lépni az ügyvédjével.)

Végül a fenyegetést a rendőrök nem váltották be, hiszen nem foglalták le a panaszos gépjárművét, de a panaszost további szakszerűtlenségek, sőt jogszerűtlenségek is érték. Az intézkedés során az egyik rendőr kitalálta, hogy egy kábítószer-kereső kutyával át kellene vizsgálni az autót. A panaszos megkérdezte, hogy erre tulajdonképpen miért is van szükség, talán gyanúsnak találtak valamit? Azonban a rendőrök nem válaszoltak neki, egy ember a panaszos háta mögött annyit mondott lekezelően, hogy „csak”. A panaszos véleménye szerint sem ő, sem édesanyja nem lehetett gyanús, hiszen normálisan voltak felöltözve, egy nagy értékű elegáns autóval voltak, hiszen épp egy üzleti tárgyalásról tartottak hazafelé, az eljárás során együttműködtek mindketten a rendőrökkel, annak ellenére is, hogy ha az jogsértő elemeket tartalmazott.

Időközben előkerült egy kutyás járőr, aki közölte, hogy kábítószer keresve át fogja vizsgálni a járművet. A panaszos ekkor megkérdezte, hogy a kutya nem fogja-e összekoszolni a kocsi, hiszen ez egy drága, szép autó, világos bőrkárpittal, tisztántartva, ráadásul nem is a panaszosé, vagy az édesanyjáé, hanem egy céges autó. A rendőr elmondta, hogy a kutya szőre hullik, amivel a panaszos nem tudott mit csinálni, így kénytelen volt hagyni, hogy a kutya bemásson az autóba és a szőrét, nyálát ott bent hullassa. (A panaszos megjegyzi, hogy a kutyás járőr megítélése szerint szakszerűen járt el, a kellemetlenség, amit okozott nem az ő, hanem egyik felettesének a felelőssége, aki arra utasította, hogy hajtsa végre az intézkedést.)

A gépjármű átvizsgálása után visszakísérték a panaszost a kerekasztalhoz, ahol egy fekete névtáblájú rendőr továbbra is próbálta rávenni őt arra, hogy írja alá azt, amit ők alá akarnak vele íratatni, illetve kérdezte, hogy miért is csinálja a panaszos a „cirkuszt”, emellett pedig további megjegyzéseket is tett. A panaszos erre már nem is válaszolt, várta, hogy az eljárásnak vége legyen és elmehessenek az intézkedés helyszínéről, hogy végre vége legyen a megaláztatásoknak és megfélemlítéseknek.

Eközben egy rendőr, akit a többi „ezredesként”, vagy „alezredesként” emlegetett, folyamatosan azt hajtogatta, hogy milyen gerinctelen a panaszos, hogy nem ismeri el a szabálysértést (ezt többször is elmondta), valamint hozzátette gúnyos mosoly kíséretében, hogy lehetőleg két ügyvéddel jelenjen majd meg a meghallgatáson, hiszen szükség lesz rájuk. (A panaszos szerint ez szintén hallatszik az általa csatolt videofelvételeken, csak a nagy háttérzaj elnyomja az emberi beszédet, így szakértői vizsgálat lefolytatását kérte arra tekintettel, hogy az emberi beszédet felerősítve, a külső zajtól megtisztítva tisztán lehessen hallani a rendőrök által elmondottakat.)

Végül még egy utolsó próbálkozás volt arra, hogy egy „jegyzőkönyv” feliratú papírt aláírassanak a panaszossal, de arra ő nem volt hajlandó. Erre az egyik járőr, a fent megjelölt „ezredes”/ „alezredes” utasítására az ügyfél nyilatkozata rovatba odaírta, hogy „nem nyilatkozik, nem hajlandó aláírni”. A panaszos véleménye szerint ez is súlyos törvényszegés, hiszen így lényegében helyette tett nyilatkozatot az egyik rendőr, pedig a panaszos egyáltalán nem akart nyilatkozni, se aláírni semmit. (Ezzel kapcsolatban megjegyzi a panaszos, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 51. § (1) bekezdése szerint egyébként is joga van az ügyfélnek arra, hogy megtagadja a nyilatkozattételt.)

A panaszos elmondta, hogy az eljárás végén mutattak egy videofelvételt, amelyen egy elmosódott gépjármű volt látható, 170 km/h jelzéssel. Később egy másik jármű is látható volt, „---”, jelzéssel a sebességérték helyett, majd a felvétel vége felé megint egy, ami fölé 130 km/h sebesség volt írva. A rendőrök azt állították, hogy ez alapján akarják megbírságotolni a

panaszost. Mindezt különféle atrocitások közepette, miközben több rendőr is sértő megjegyzéseket tett a panaszosra vonatkozóan. A panaszos elmondta, hogy igazán oda sem figyelt, hiszen nem is tudott odafigyelni, de ő határozottan állítja, hogy nem ismerte fel azt a gépjárművet, amellyel ők közlekedtek, különösen, hogy az egyik felvételen (emlékei szerint) világosszürke autó volt, az ő gépjárművük pedig sötét, majdnem fekete. A panaszos emlékei szerint nem tudja pontosan megjelölni időben, hogy az eljárás mely szakaszában történt ez az esemény, hiszen folyamatosan több rendőr beszélt hozzá, egyik sem mutatkozott be, egyik sem köszönt, csak megjegyzéseket tettek felváltva, kérdeztek tőle és folyamatosan lekezelően beszéltek vele, így a panaszos állandó nyomásnak volt kitéve.

A panaszos elmondta, hogy a jogszerűtlen intézkedés alatt őt és édesanyját is sokkhatás érte, és elképzelhetetlennek tartotta eddig, hogy ilyen módon járhatnak el rendőrök, ennyire visszaélhetnek a törvény adta hatalmukkal, pusztán jogukat ismerő polgárokkal szemben. A panaszos ezért kéri, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki és a szabálytalanul, törvénytelenül intézkedő rendőröket vonja felelősségre és kötelezzék az eljárásban résztvevő rendőröket, vagy felettesüket a gépjármű tisztítási költségeinek a megfizetésére (hiszen a kutyás átvizsgálás során a világos színű belteret összekoszolta a kutya).

A panaszos ismertette, hogy az eljárás végén sem volt egyik rendőr sem hajlandó igazolni magát, nem tájékoztatták őt a panasztétel, jogorvoslat lehetőségeiről (pedig ő többször említette, igaz csak félszegen, mert meg volt félemlítve, hogy jogorvoslathoz fog folyamodni az eljárás miatt). A panaszos kifejezte, hogy az eljárás során általában sem tapasztalták a jogszerű, szakszerű intézkedés nyomait sem, illetve több szabálysértést, törvényteleniséget követtek el vele szemben a rendőrök úgy, mint: a gépjármű indokolatlan átvizsgálása, emberi méltóságában történő megalázása, erőfölény, hatalommal visszaélés, a gépjármű elvételére történő fenyegetés.

A panaszos elmondta, hogy tudomása szerint „a rendőr az intézkedést a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, és ha még egyenruhát is visel, tisztelgéssel kezdi meg. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az intézkedést követően pedig köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni a Rendőrségről szóló törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről”. A panaszos kijelentette, hogy ezek közül egy sem valósult meg az intézkedés során, így erre tekintettel kéri a panasz teljes körű, érdemi kivizsgálását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Testület megkeresésére, 2013. november 15-én reagált a B.-K. Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője. A kapitányságvezető átiratában közölte, hogy a panaszos a rendőrségen is panaszt terjesztett elő (azonos tartalommal), amelyet a rendőr-főkapitányság vezetője 2013. augusztus 13-án kelt határozatával elbírált és elutasított. A rendelkezésre álló tértivevények tanúsága szerint a határozatot egy bizonyos H. I., 2013. augusztus 22-én kézhez vette, ám a rendelkezésre álló törvényes határidőn belül nem terjesztett elő fellebbezést a határozat ellen. A határozat így 2013. szeptember 7-én jogerőre emelkedett.

2) Az eljárás befejezéséről szóló 2013. augusztus 13-án kelt határozat rögzíti, hogy a rendőr-főkapitányság vezetője a panaszos 2013. július 17-én foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatos beadványának részben helyt adott. A panasz kivizsgálása során megállapította, hogy a panaszos gépjárművének kábítószer-kereső szolgálati ebbel történő átvizsgálása megfelelt a vonatkozó műveleti tervben foglaltaknak, annak végrehajtása szakszerű volt. A szolgálati eb vezetőjének eljárását a panaszos nem kifogásolta, azonban a gépjármű tisztíttatása miatt panaszlevelében kártérítési igénnyel lépett fel, amelynek elbírálása külön eljárás keretei között került elbírálására. A főkapitányság vezető az eset összes körülményét összevetve és mérlegelve megállapította, hogy a rendőrök a hatályos jogszabályoknak megfelelően kezdeményeztek intézkedést a panaszossal szemben, azonban a rendőri intézkedés lefolytatása során részben jogszerűtlenül és szakszerűtlenül jártak el.

3) A csatolt tértivevény tanúsága szerint a panaszos nevében, H. I. 2013. augusztus 22-én kézhez vette a panasznak részben helyt adó határozatot.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A Testület először azt értékelte, hogy a panaszbeadvány valamennyi elemének vizsgálatára rendelkezik-e hatáskörrel.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

E szakasz alapján a rendőri intézkedések során megvalósuló jogsérelmek kivizsgálására és szükség esetén orvoslására az intézkedést foganatosító rendőri szervnek és a Testületnek (illetve a Testület eljárását követően az országos főkapitánynak) a panaszos döntését megelőzően párhuzamos hatásköre van. A panaszos döntése ezt a párhuzamosságot megszünteti: amennyiben az eljárást foganatosító rendőri szervhez nyújtja be panaszát, döntésével megszünteti a Testület eljárási hatáskörét.

Tekintettel azonban arra, hogy a rendőri intézkedések során bekövetkező súlyos alapjogsértések mind az egyén, mind a társadalom szempontjából rendkívül káros következményekkel járhatnak, a jogalkotó lehetővé tette ennek a szabálynak az áttörését, és a Testület hatáskörének „visszaállítását”, amennyiben a Testület úgy ítéli meg, hogy az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, és az eljárás átvételét maga a panaszos is kéri.

Ez a lehetőség azonban csak a még folyamatban lévő rendőrségi panaszeljárások vonatkozásában áll fent.

A konkrét ügyben megállapítható, hogy a panaszos még a sérelmezett események napján, tehát a Testülethez fordulást megelőzően panaszt terjesztett elő az intézkedést fogantató rendőri szervnél. Ennek következtében a panasz eljárás előbb a rendőri szervnél, majd a Testületnél is megindult.

Az eljárások párhuzamosságáról a Testület akkor értesült, amikor az Rtv. 93/A. § (1) bekezdése alapján a sérelmezett eseményekkel összefüggő felvilágosítást kért a rendőrségtől, és megkapta az intézkedést fogantató szervnél előterjesztett azonos tartalmú panaszbeadvány alapján időközben meghozott, panaszt elutasító határozatot.

Erről a körülményről tudomást szerezve – vagyis, hogy a panaszos azonos tartalmú panaszbeadványáról az intézkedést fogantató szerv már első fokon határozatot hozott – a Testületnek arról kellett információt szereznie, hogy a panaszos a határozattal szemben határidőn belül élt-e fellebbezéssel. A rendőrség a Testületet ezzel összefüggésben arról is tájékoztatta, hogy a panaszos nevében H. I. 2013. augusztus 22-én kézhez vette a határozatot, de az ellen a rendelkezésre álló határidőn belül nem élt jogorvoslati kérelemmel, ezért a határozat 2013. szeptember 7-én jogerőre emelkedett.

Tekintettel arra, hogy a panaszos rendőrségnél előterjesztett azonos tartalmú beadványa alapján már jogerős döntés született, a Testület hatáskörének hiányát állapította meg.

IV.

A Testületnek nincs hatásköre a panasz elbírálására, így azt érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

Budapest, 2014. június 12.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag